

Москаленко В.Ф.,
Литвинова Л.О.,
Захарова Н.М.,
Донік О.М.

РОЗВИТОК ОЛІМПІЙСЬКОГО РУХУ ЯК СУЧАСНА ОЗНАКА НАВЧАЛЬНОГО- ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ У ВНЗ

Національний медичний університет імені О.О.Богомольця

Резюме: В статті проаналізовано результати II етапу Всеукраїнської студентської олімпіади із соціальної медицини та організації охорони здоров'я – склад учасників, якість виконання робіт, рейтинг переможців та учасників. Стаття містить досвід організації проведення олімпіади протягом 6 років, результати анкетування учасників олімпіади, рекомендації щодо підготовки наступних олімпіад.

Ключові слова: соціальна медицина та організація охорони здоров'я, студентська олімпіада.

Шостий рік поспіль на базі НМУ імені О.О.Богомольця на кафедрі соціальної медицини та охорони здоров'я (як опорної кафедри) проводиться II етап Всеукраїнської студентської олімпіади із соціальної медицини та охорони здоров'я, завдяки чому кафедра та університет набули значного досвіду в організації проведення подібних заходів, що дає можливість зробити корисні висновки та дати рекомендації на майбутнє.

Проведенню II етапу Всеукраїнської студентської олімпіади передував I етап, що проводиться у кожному університеті, переможці якого стають учасниками II етапу. Активна робота організаційного комітету олімпіади сприяє активному залученню студентів усіх медичних вузів та медичних факультетів класичних університетів до участі у II етапі.

Реєструючи учасників олімпіади, кожного року проводилося анкетування. Контингент студентів, що беруть участь в олімпіаді, представлений в таблиці 1., з якої видно, що з роками зростає кількість вузів та кількість учасників, що беруть участь в олімпіаді, з домінуванням жіноцтва. Якщо на початку олімпійського руху з соціальної медицини 63% учасників були студентами 6 курсу, то тепер їх лише 26%, 15% – студенти 4-го курсу, основний контингент – студенти 5-го курсу.

Щорічне опитування учасників олімпіади демонструє позитивні якісні зміни у складі "олімпійської команди". 75% олімпійців (64% у 2007 р.) отримали довузівську освіту з відзнакою або медалями, що реалізується у стабільно високому рівні їх знань (середній бал успішності складає 4,8). 82% респондентів (61% у 2007 р.) є учасниками студентського наукового гуртка і мають наукові публікації – в середньому по 6 на 1 особу (3,2% у 2007 р.). Наші учасники є доволі освіченими – стовідсотково володіють іноземними мовами (65% у 2007 р.) та амбітними у майбутньому

прагнуть стати викладачами, вченими, обіймати високі керівні посади в галузі медицини.

Змістом II етапу багато років поспіль є виконання тестових завдань з метою визначення рівня теоретичних знань, вирішення ситуаційної задачі та виконання творчого завдання. Щороку всі завдання зазнавали певних змін. На особливу увагу заслуговує детальний аналіз результатів II етапу олімпіади, що приведені в таблиці 2.

Як видно з таблиці 2, середній сумарний бал учасників (як і максимальний, що одержали переможці) дещо зменшився, що можна пояснити з одного боку постійним ускладненням завдань, а з іншого – зміною складу учасників (зменшенням питомої ваги серед учасників студентів 6-го курсу, як самих досвідчених).

Середній бал учасників за виконання тестових завдань склав 24,5 бали (загальна кількість питань – 45), при цьому середній бал з теоретичних питань – 14,4, по показниках здоров'я населення та діяльності закладів охорони здоров'я – 10,1, що становить відповідно 57,6% та 50,5% правильних відповідей. Саме тестування за оцінками студентів, виявилось найбільш складним.

Свої здібності до оперативної підготовки короткої доповіді студенти продемонстрували при аналізі ситуаційної задачі. Середній бал за виконання ситуаційної задачі склав 15,5 при максимальній кількості балів 25.

За виконання творчого завдання середній бал склав 19,7 при максимальній кількості в 30 балів.

Цікавим є аналіз шестирічної динаміки переможців олімпіади: при стабілізації їх загальної кількості на рівні 12 (яка залежить від загальної чисельності учасників), збалансована кількість дипломів I–III ступенів та заохочувальних дипломів. За цей період кожен вуз був у якості переможця, але найбільш "плодючими" виявилися НМУ та

Таблиця 1

Контингент учасників II етапу Всеукраїнської студентської Олімпіади із соціальної медицини та охорони здоров'я (2007-2012 рр.) на базі НМУ імені О.О.Богомольця

Показник	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Число ВНЗ	12	16	15	15	17	17
Число учасників	27	31	29	31	36	34
Статевий склад учасників (%)						
чоловіки	56	48	48	55	58	62
жінки	44	52	52	45	42	38
Склад учасників по курсах навчання (%)						
6 курс	63	32	55	48	25	26
5 курс	37	67	31	42	58	59
4 курс	-	2	14	10	17	15

Таблиця 2

Результати II етапу Всеукраїнської студентської Олімпіади із соціальної медицини та охорони здоров'я (2007–2012 рр.) на базі НМУ імені О.О.Богомольця

Показник	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Середній бал учасників (при максимальній кількості балів 100)	73	71,6	67,8	76	64,5	61,2
Максимальний бал	98	96	89	99	90	89
Загальна кількість нагороджених в т.ч. заохочувальними дипломами	10	10	8	13	12	12
7	7	5	9	6	6	
Склад переможців по курсах навчання, (%)						
6 курс						
5 курс	50	50	62	38	17	7
4 курс	50	30	26	38	75	66
-	-	20	12	24	8	27

Дніпропетровська державна медична академія, які вибороли відповідно 23,1% та 9,2% нагород. По 7,7% дипломів отримали медичні вузи Вінниці, Львова, Луганська, Сум, Запоріжжя. Переможцями у теперішній час є здебільшого студенти 5 курсу (66%), що можна пояснити викладанням основної частини дисципліни "Соціальна медицина" саме на 5 курсі, і тільки 7% – це студенти 6 курсу.

В цьому році вперше було проведено опитування після завершення II етапу олімпіади. За даними опитування 44% респондентів вже брали участь в олімпіадах, в т.ч. 20% – в олімпіаді із соціальної медицини. 2/3 учасників більше часу витратили на підготовку саме до II етапу. 62% олімпійців було підготовлено доцентами профільних кафедр, 32% – професорами. При підготовці до олімпіади 85% студентів користувалися підручниками, 76% – інтернетом, 56% – го-

тувалися разом з викладачем, при цьому 76% відмічають самостійну роботу як основний вид підготовки. Важливо, що 91% олімпійців наголошують на здобутті нових знань з дисципліни при підготовці до олімпіади.

Слід зазначити, що олімпіада проводиться одночасно із міжнародною науковою конференцією, яка присвячена Всесвітньому дню здоров'я і вже вкотре проходить на базі НМУ імені О.О.Богомольця. 85% учасників олімпіади відвідали її засідання і прослухали доповіді провідних учених в галузі соціальної медицини. Важливість даного заходу важко переоцінити, так як участь у конференції розглядається студентами як потужне джерело нових знань. Тематика дня здоров'я завжди знаходить своє відображення у завданнях для олімпійців.

Важливим також є обмін думками та знаннями під час спілкування учасників олімпіади у

процесі підготовки до виконання завдань, на що вказує 65% респондентів. В результаті всі олімпійці погодилися з думкою, що студентські олімпіади – це сучасний та ефективний метод виховання творчих здібностей студентів.

Цікавим є аналіз студентських думок з приводу власно олімпійських завдань. Так, майже 82% респондентів зазначили, що найбільш складними виявилися тести, а саме показники здоров'я населення та діяльності закладів охорони здоров'я (60%). 23% опитаних вважають найпростішим завданням рішення ситуаційної задачі, 53% – творчого завдання, яке було для учасників найцікавішим. Наші олімпійці виявилися доволі чесними – не користувалися додатковими джерелами інформації і не підказували одному під час виконання завдань.

Важливою є самооцінка студентами рівня власних знань. Свій сумарний результат вони в середньому оцінили на 80,6 бали при реальному середньому рівні у 61,2 бали (при максимально можливій кількості балів – 100), тобто має місце певна переоцінка власних можливостей.

Більшість учасників дали високу оцінку організації проведення олімпіади (побутові питання, харчування, дозвілля), саме тому 94% цюгорічних учасників бажають взяти участь в олімпіаді наступного року. Проте вони зробили слушні зауваження і висловили корисні побажання, наприклад, щодо організації показової лекції для студентів, в той час, коли журі проводить перевірку робіт. Також цікавою є пропозиція надати

можливість учасникам більше познайомитися, поспілкуватися шляхом влаштування "круглого столу", дружньої вечірки з тематичними (за спеціальністю) конкурсами, вікторинами за активної участі студентського активу університету.

Підсумовуючи шестирічний досвід проведення II туру Всеукраїнської олімпіади, потрібно зупинитися на деяких її аспектах. Щодо складу учасників вважаємо обов'язковим залучення студентів всіх медичних вузів та факультетів до участі, але переважно 5–6 курсів, які мають відповідну підготовку з дисципліни. Лишається актуальною необхідність оцінки рівня підготовки і знань учасників олімпіади щодо сучасного стану громадського здоров'я і діяльності систем охорони здоров'я в Україні (за основними показниками) та у зарубіжних країнах, сучасних тенденцій реформування галузі охорони здоров'я. Особливу увагу потрібно звернути кафедрам, що готують учасників олімпіади.

При складанні конкурсних творчих завдань для II етапу олімпіади та вимог до їх виконання, необхідно врахувати подальшу складність оцінки робіт, можливість їх порівняння, тому негативним вважаємо досвід пропонування "теми за вибором". Ідучи на зустріч побажанням студентів можливо доцільним буде скорочення обсягу завдань для виконання з одночасним збереженням їх складності. Важливим завданням журі на майбутнє має стати пошук балансу оцінок базових знань і результатів творчих завдань конкурсантів.

РАЗВИТИЕ ОЛИМПИЙСКОГО ДВИЖЕНИЯ КАК СОВРЕМЕННАЯ ЧЕРТА УЧЕБНО-ПЕДАГОГИЧЕСКОГО ПРОЦЕССА В ВУЗАХ

*Москаленко В.Ф., Литвинова Л.А., Захарова Н.Н., Доник Е.Н.
Национальный медицинский университет имени А.А.Богомольца*

Резюме: В статье проанализированы результаты II этапа Всеукраинской студенческой олимпиады по социальной медицине и организации здравоохранения - состав участников, качество выполнения работ, рейтинг победителей и участников. Статья содержит опыт организации проведения олимпиады в течение 6 лет, результаты анкетирования участников олимпиады, рекомендации относительно подготовки последующих олимпиад.

Ключевые слова: социальная медицина и организация здравоохранения, студенческая олимпиада.

DEVELOPMENT OF OLYMPIC MOTION AS MODERN LINE OF EDUCATIONAL-PEDAGOGICAL PROCESS HIGH SCHOOL

*Moskalenko V.F., Litvinova L.A., Zaharova N.N., Donik E.N.
O.O. Bohomolets National Medical University*

Abstract. Results are analysed in the article II stage of the Allukrainian student olympiad on social medicine and organization of health protection is a list of entries, quality of implementation of works, rating of winners and participants. The article contains experience of organization of leadthrough of olympiad during 6 years, results of questionnaire of participants of olympiad, to recommendation in relation to preparation of subsequent olympiads.

Key words: social medicine and organization health protections, student Olympiad.